

TAKIM VE BİREYSEL SPORLARLA UĞRAŞAN KADIN VE ERKEK SPORCULARIN VE SPORCU OLMAYANLARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROL EĞİLİMİ

Canan KOCA *
F. Hülya AŞÇI *
Saadettin KİRAZCI **

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmaktır. Çalışmaya, bireysel ve takım sporlarından 311 sporcu ve 161 sporcu olmayan kadın ve erkek katılmıştır. Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerini belirlemek için Bem Cinsiyet Rolü Envanteri (BSRI) kullanılmıştır. Yapılan 2 x 3 x 3 (Cinsiyet, Kadın/Erkek x Grup, Bireysel Sporcular/ Takım Sporcuları/Sporcu Olmayan x BSRI puanları) çok yönlü varyans analizi (MANOVA) sonuçları, grup (spora katılım durumu) (Hotellings $T^2 = 0.15$; $F_{(6,926)} = 11.82$; $p < .01$) ve cinsiyetin (Hotellings $T^2 = 0.14$; $F_{(3,464)} = 21.90$; $p < .01$) toplumsal cinsiyet rolü üzerinde etkili olduğunu, fakat cinsiyet ve spora katılım etkileşiminin (Hotellings $T^2 = 0.03$; $F_{(6,926)} = 1.93$; $p > .01$) toplumsal cinsiyet rol puanları için anlamlı olmadığını ortaya koymuştur. Tek yönlü varyans analizi sonucunda ise, bireysel ve takım sporlarında yer alan sporcular ile sporcu olmayanların erkeksilik ($F_{(2,466)} = 29.83$; $p < .01$) ve sosyal kabuledilebilirlik ($F_{(2,466)} = 7.58$; $p < .01$) puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bireysel sporlarda yer alan sporcuların erkeksilik puanları diğer iki gruptan daha yüksek bulunurken, takım sporlarında yer alan sporcuların sosyal kabuledilebilirlik puanları daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca, tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre kadınlar ve erkekler arasında erkeksilik ($F_{(1,466)} = 25.51$; $p < .01$) ve kadınsılık ($F_{(1,466)} = 11.75$; $p < .01$) puanları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Erkeklerin erkeksilik puanları kadınlardan yüksek bulunurken, kadınların kadınsılık puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Bu çalışmanın sonuçları, takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkekler arasında toplumsal cinsiyet rolleri bakımından anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet rol eğilimi, bireysel sporcular, takım sporcuları, sporcu olmayanlar

Geliş tarihi: 19.09.2003; Yayına kabul tarihi: 22.03.2004

* Başkent Üniversitesi, Spor Bilimleri Bölümü, ANKARA

** Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, ANKARA

GENDER ROLE ORIENTATION IN FEMALE AND MALE ATHLETES FROM INDIVIDUAL AND TEAM SPORT AND FEMALE AND MALE NON-ATHLETES

ABSTRACT

The purpose of the study was to compare gender role orientation of female and male athletes from individual and team sports with female and male non-athletes. 311 Athletes from individual and team sports and 161 non-athletes were voluntarily participated in this study. Bem Sex Role Inventory (BSRI) was administered to assess the gender role orientation of participants. According to 2 x 3 x 3 (Gender, Females/Males x Group, Individual Sport Athletes/Team Sport Athletes/Non-Athletes x BSRI's Score) multivariate analysis of variance (MANOVA) there was overall significant main effect for group (Hotellings $T^2 = 0.15$; $F_{(6,926)} = 11.82$; $p < .01$) and for gender (Hotellings $T^2 = 0.14$; $F_{(3,464)} = 21.90$; $p < .01$), however no significant main effect for group by gender interaction (Hotellings $T^2 = 0.03$; $F_{(6,926)} = 1.93$; $p > .01$). Followed up univariate analysis showed that there were significant differences in masculinity ($F_{(2,466)} = 29.83$; $p < .01$) and social desirability ($F_{(2,466)} = 7.58$; $p < .01$) scores among individual sport athletes, team sport athletes and non-athletes. Individual sport athletes had higher scores on masculinity than other two groups, where as team sport athletes had higher score on social desirability than individual sport athletes and non-athletes. Followed up univariate analysis also indicated that there were significant differences in masculinity ($F_{(1,466)} = 25.51$; $p < .01$) and femininity ($F_{(1,466)} = 11.75$; $p < .01$) between females and males with males scoring higher than females on masculinity, but females scoring higher than males on femininity. The findings of the present study indicated that there were significant differences in gender role orientation among individual sport athletes, team sport athletes and non-athletes.

Key Words: Gender role orientation, team sport athletes, individual sport athletes, non-athletes

GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet ve spor ilişkisi, son yıllarda spor bilimleri alanında çalışanların ilgisini çeken konulardan biridir. Toplumsal cinsiyet kavramı, sosyal sınıf, ırk, yaş ve etnik kategoriler gibi önemli kavramlardan biridir ve sporun sosyal analiziyle ilgili yapılan çalışmalarda yer alması gereken sosyal ve kültürel bir kategoridir (Hall, 1988). Spor ortamındaki ve toplumdaki cinsiyete dayalı sosyal ilişkileri anlayabilmek için, spor da toplumsal cinsiyete dayalı bir kültürel pratik olarak incelenmelidir. Theberge (1993)'e göre, spor deneyiminde vücudun ve fiziksel performansın üst düzeyde önemli olması, spor ortamını cinsiyet ideolojilerinin yapılanması ve doğrulanması için güçlü bir ortam haline getirmektedir. Özellikle yarışma sporları, erkeksilik ve kadınsılıkla ilgili çok kuvvetli mesajlar taşımakta (Lantz & Schroder, 1999) ve spor geleneksel olarak erkeksi cinsiyet rolü özellikleri gerektiren bir erkek etkinliği olarak görülüp, üstün spor performansı erkekle eşdeğer kabul edilmektedir (Oglesby & Hill, 1993; Weinberg & Gould, 1995). Sporu erkeğin atletik yapısı ile bütünleştirerek erkeğe özgü bir etkinlik olarak görme, erkeği toplumda etken olarak kabul eden bir anlayışın sonucudur (Bulgu, 1997) ve toplumda egemen olan ataerkil anlayışın kadına ve erkeğe biçtiği toplumsal cinsiyet rolleri ile kadın ve erkeğin spora katılımları ve spor deneyimleri arasında yakın bir ilişki vardır.

1970'lerden bu yana, yeni olanakların oluşması, kadınlar için yeni yasal düzenlemelerin yapılması, kadın hareketinin etkisi, sağlık ve fiziksel uygunluk hareketlerinin artmasıyla birlikte kadınların spora katılımında bir artış olmuştur (Coakley, 1994). Bütün bu gelişmelerin de etkisiyle, toplumsal cinsiyet yapılanması ile spora katılım arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Çeşitli spor branşlarında yer alan sporcuların toplumsal cinsiyet rollerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmaların sonucunda, spora katılımın toplumsal cinsiyet yapılanmasında önemli bir etken olduğu ve sporcuların büyük bir kısmının androjen (kadınsılık ve erkeksilik puanları yüksek) ve erkeksi cinsiyet rollerine sahip oldukları bulunmuştur (Chalip, Villiger & Duignan, 1980; Hall, Durborow & Progen, 1986; Henschen, Edwards & Mathinos, 1982; Wisper, Drage & Everett, 1988).

Spor bilimleri alanında yapılan toplumsal cinsiyet çalışmaları genellikle sporcu olanlar ile sporcu olmayanların toplumsal cinsiyet rolleri farklılığı üzerinde yoğunlaşmıştır. Ancak, bazı araştırmacılar, sporcuların yaptıkları spor branşlarının toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla da farklı spor branşlarında yer alan sporcuların toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmışlar ve bu çalışmaların sonucunda farklı bulgular elde etmişlerdir. Örneğin; Burke (1986), sporcuların toplumsal cinsiyet rollerinin yaptıkları spor branşına göre farklılaşp farklılaşmadığını bulmak için yaptığı çalışmada, kadın sporcuları geleneksel olarak kadına uygun görülen (tenis, yüzme) ve uygun görülmeyen (basketbol ve futbol) spor branşlarından seçmiştir. Bu çalışmanın sonucunda, geleneksel olarak kadınlara uygun görülen spor branşlarında yer alan kadın sporcuların erkeksi puanlarının, diğer gruptaki kadınların puanlarından daha düşük olduğunu ortaya koymuştur.

Bir başka çalışmada ise, Wisberg, Draper ve Everett (1988) bireysel spor branşlarında yer alan kadın sporcuların takım sporlarında yer alan kadın sporculara göre daha az erkeksi ve androjen özelliklere sahip olduklarını bulmuşlardır ve bu bulguyu takım sporlarında yer alan kadınların toplumsal cinsiyet rollerinin takım sporlarında yer alan erkeklerle benzer olduğu şeklinde yorumlamışlardır. Colley, Roberts ve Chipps (1985) takım ve bireysel sporlarda yer alan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolü sınıflandırmasını kullanarak toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmışlardır. Sonuçta, takım sporlarında yer alanların androjen, bireysel sporlarda yer alanların ise belirsiz (kadınsılık ve erkeksilik puanları düşük) toplumsal cinsiyet rolü kategorisinde yer aldıklarını bulmuşlardır. Colker ve Widom (1980) ise yaptıkları çalışmanın sonucunda, takım ve bireysel sporlarda yer alan kadın sporcular arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Toplumsal cinsiyet rolleri ile spora katılım arasındaki ilişkiyi araştıran yazılı kaynaklar incelendiğinde, bu çalışmaların daha çok sporcu olan ve sporcu olmayan kadınlar arasındaki toplumsal cinsiyet rolü farkları üzerinde yoğunlaştığı, fakat farklı spor branşlarında yer alan sporcuların toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki farkı inceleyen çalışmaların ise sınırlı sayıda olmakla birlikte farklı bulgular ortaya koydukları gözlenmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmaktır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Çalışmaya, bireysel ve takım sporlarından 311 sporcu ($X_{yaş} = 22.27 \pm 3.21$) ve sporcu olmayan ($X_{yaş} = 22.07 \pm 3.20$) 161 kadın ve erkek üniversite öğrencisi katılmıştır. Sporcular, bireysel spor branşlarından; cimnastik, güreş, tenis, halter ve atletizm, takım sporlarından; futbol, hentbol, voleybol ve basketbol branşlarından seçilmiştir. Ayrıca sporcular Ankara ilinde yer alan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde okumakta ve bu okulların spor takımlarında da yer almaktadırlar. Sporcu olmayan grup ise yine bu dört üniversitenin farklı bölümlerinde okuyan ve düzenli olarak spor yapmayan gönüllü üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

BEM Cinsiyet Rolü Envanteri: Deneklerin toplumsal cinsiyet rollerini belirlemek için Sandra L. Bem (1974) tarafından geliştirilen ve Dökmen (1991) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Bem Cinsiyet Rolü Envanteri" (BSRI) kullanılmıştır. Bu envanter 20 erkeksi, 20 kadınsı ve 20 sosyal kabul edilebilirlik maddelerinden oluşmaktadır. Envanterde yer alan maddeler yedili ölçekte değerlendirilmektedir. Deneklerin erkeksilik, kadınsılık, ve sosyal kabul edilebilirlik ölçeklerinden aldıkları puanlar, her ölçekten işaretlenen maddelerin toplanmasıyla hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri (BSRI) sporculara antrenmanlarından önce ve sporcu olmayanlara ise sınıflarda uygulanmıştır. Uygulamadan önce, antrenörlerden sporcuların çalışmaya katılmaları için izin alınmış ve sporcu olanlara ve olmayanlara anketin araştırma amaçlı olduğu belirtilip, anketin doldurulması ile ilgili açıklamalar yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmak amacıyla $2 \times 3 \times 3$ (Cinsiyet, Kadın/Erkek x Grup, Bireysel Sporcular/Takım Sporcuları/Sporcu Olmayan x BSRI puanları) Çok Yönlü Varyans Analizi (MANOVA) kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya katılan takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin kadınsılık, erkeksilik ve sosyal kabuledilebilirlik ölçeklerine ait ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: BSRI Kadınsılık, Erkeksilik ve Sosyal Kabul Edilebilirlik ölçeklerinden elde edilen puanların ortalama ve standart sapmaları

		BSRI altölçekleri					
		Erkeksilik		Kadınsılık		Sosyal Kabul Edilebilirlik	
Grup	n	X	SS	X	SS	X	SS
Bireysel spor							
Kadın	44	101.51	17.75	102.86	15.75	89.55	10.32
Erkek	75	109.54	11.48	103.92	11.82	90.29	6.85
Toplam	118	106.61	14.54	103.53	13.33	89.98	8.25
Takım sporu							
Kadın	112	100.37	16.04	107.72	13.59	90.00	8.35
Erkek	81	106.04	12.88	102.31	12.26	90.18	9.13
Toplam	193	102.75	15.02	104.45	13.29	90.08	8.66
Sporcu Olmayan							
Kadın	75	89.55	14.74	106.57	13.00	86.75	8.45
Erkek	86	96.94	14.20	98.22	11.63	86.68	9.19
Toplam	161	93.50	14.87	102.11	12.94	86.71	8.82

Takım ve bireysel sporlarda yer alan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmak amacıyla yapılan 2 x 3 x 3 (Cinsiyet, Kadın/Erkek x Grup, Bireysel Sporcular/Takım Sporcuları/Sporcu Olmayan x BSRI puanları) MANOVA sonuçları, spora katılımın (Hotellings $T^2 = 0.15$; $F_{(6,926)} = 11.82$; $p < .01$) toplumsal cinsiyet rolü üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bunu takiben yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda ise, takım ve bireysel sporlarla uğraşan sporcular ile sporcu olmayanların erkeksilik ($F_{(1,466)} = 29.83$; $p < .01$) ve sosyal kabuledilebilirlik ($F_{(1,466)} = 7.58$; $p < .01$) puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bireysel sporlarla uğraşan sporcuların erkeksilik puanları diğer iki gruptan daha yüksek bulunurken, takım sporlarıyla uğraşan sporcuların sosyal kabul edilebilirlik puanları bireysel sporlarla uğraşan sporcular ile sporcu olmayanlardan daha yüksek bulunmuştur (Tablo 1).

Ayrıca, yapılan MANOVA sonuçları, cinsiyetin (Hotellings $T^2 = 0.14$; $F_{(3,464)} = 21.90$; $p < .01$) toplumsal cinsiyet rolü üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Takiben yapılan, tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre kadınlar ve erkekler arasında erkeksilik ($F_{(1,466)} = 25.51$; $p < .01$) ve kadınsılık ($F_{(1,466)} = 11.75$; $p < .01$) puanları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Erkeklerin erkeksilik puanları kadınlardan yüksek bulunurken, kadınların kadınsılık puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur.

MANOVA sonuçları, cinsiyet ve spora katılım (Hotellings $T^2 = 0.03$; $F_{(6,926)} = 1.93$; $p < .01$) etkileşiminin toplumsal cinsiyet rolü için anlamlı olmadığını göstermiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini karşılaştırmaktır.

Çalışmada elde edilen bulgular, toplumsal cinsiyet rol eğiliminin yapılan spor branşına göre farklılaştığını göstermektedir. Bulgular, bireysel sporlarla uğraşan sporcuların erkeksilik puanlarının hem takım sporları ile uğraşan sporculardan hem de sporcu olmayanlardan daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, bazı çalışmaların bulgularıyla çelişmektedir. Örneğin, Wrisberg, Draper ve Everett (1988) bireysel spor branşlarında yer alan kadın sporcuların takım sporlarıyla uğraşan kadın sporculara göre daha az erkeksi ve androjen özelliklere sahip olduklarını bulurlarken, Colker ve Wisdom (1980) takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın sporcular arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Takım sporlarının, bireysel sporlardan daha çok erkeksi etkinlikler olarak kabul edildiklerini göze alırsak (Clifton & Gill, 1994; Sage & Loudermilk, 1979), takım sporlarıyla uğraşan kadın sporcuların bireysel sporlarla uğraşanlara göre daha çok erkeksi özelliklere sahip olmalarının beklenebilir bir sonuç olduğu düşünülebilir. Fakat, yazılı kaynaklardaki bu tutarsız sonuçların nedeni, seçilen spor branşlarının farklılıkları, örneklem farklılıkları olabileceği gibi kültürel farklılıklar da olabilir. Bu çalışmaya dahil edilen bireysel spor branşları (güreş ve halter gibi) Türkiye'de daha çok erkeklerin katıldığı ve erkekler için daha sosyal kabul edilebilir branşlar olarak görülmektedir. Dolayısıyla bu spor branşlarıyla uğraşan kadın ve erkek sporcuların erkeksi özelliklere sahip oldukları öne sürülebilir. Metheney (1972)'in spor branşlarının cinsiyete uygunluğunu göre yapmış olduğu sınıflandırmada, rakiple bedensel temasın olduğu ve ağır bir nesneye karşı fiziksel kuvvetin uygulandığı güreş ve halter gibi spor branşları kadınlar için uygun görülmeyen spor branşları olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca, bu çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu olan, takım sporlarında yer alan kadın sporcuların kadınsı özelliklerinin bireysel sporlarda yer alan kadın sporcuların kadınsılık puanlarından daha yüksek olduğu da düşünüldüğünde, bu çalışmadaki örneklem grubunun seçildiği bireysel sporların takım sporlarına göre daha erkeksi özellikler taşıdığı ileri sürülebilir.

Spora katılımın toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisi göze alındığında, çalışmadan elde edilen bulgular, sporcuların özellikle bireysel sporlarla uğraşan sporcuların erkeksilik puanlarının sporcu olmayanlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sporcuların, sporcu olmayanlardan daha çok erkeksi özellikler taşıdığı sonucu, bir çok çalışmanın sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Koca & Aşçı, 2000; Lantz & Schoreder, 1999; Marsh & Jackson, 1986). Marsh ve Jackson (1986) 'a göre, sporcuların daha fazla erkeksi özellikler taşımaları normaldir, çünkü özellikle yarışma sporlarının gerektirdiği psikolojik ve davranışsal özellikler daha çok erkeksi kalıp yargılarla uyurken, kadınsı kalıp yargılarla uyumamaktadır. Yarışmaya dayalı spor ortamında, spor ve "erkeksi" özellikler arasında güçlü bir ilişki vardır ve geleneksel olarak spora katılım erkeğin egemenliği altında olan bir alan olarak görülmektedir (Cole, 1994). Choi (2000) erkeksilik ve spor arasındaki ilişkiyi iktidar kavramı çerçevesinde ele almış ve bilim ve diğer erkek-egemen meslek alanlarında da bireysellik ve rekabetin ön planda olduğu ve

hem kadının hem de erkeğin başarılı olabilmek için bireyci, yarışmacı, risk almaya istekli ve hırslı olmak zorunda olduklarını belirtmektedir ve sonuçta, bu çalışmada da ortaya konduğu gibi bu tür ortamlarda yer alan kadın ve erkekler daha erkeksi özelliklere sahip olmaktadır.

Çalışmada elde edilen bir başka bulgu ise toplumsal cinsiyet rol eğiliminin cinsiyete göre farklılaşmıştır. Kadınların kadınsılık, erkeklerin ise erkeksilik puanlarının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Bu sonuç, toplumun diğer alanlarında olduğu gibi spor alanında da toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden üretildiğini ve toplumun kadınlara kadınsılık, erkeklere ise erkeksilik rollerini yüklediğini göstermektedir. Türkiye, toplumsal cinsiyet rollerinin çok keskin olarak belirlendiği, ataerkil bir toplum olarak kabul edilmektedir (Kandiyoti, 1995; Sakallı, 2001). Ataerkil toplumlarda olduğu gibi, Türk toplumunda da kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyet rollerini öğrenmesinde, toplumsallaşma sürecinde büyük rollere sahip olan aile önemlidir (Dilek, 1997; Fasting & Pfister, 1997; Kağıtçıbaşı, 1982). Toplumsallaşma sürecinde, erkek çocuklarının kendi erkeksiliklerini geliştirebilmeleri için spora katılımları aileler tarafından teşvik edilirken, kız çocuklarının vücutlarını korumaları ve kadınsı özelliklerini kaybetmemeleri için yarışma sporlarından uzak durmaları sağlanır. Günümüzde erkek sporu olarak görülen futbol, güreş ve halter gibi spor branşlarındaki kadın sporcu sayısında bir artış olmasına rağmen, spor ortamı erkeksi özelliklerin hakim olduğu bir kurum olarak görülmeye devam etmektedir.

Sonuç olarak, sporcuların sahip oldukları toplumsal cinsiyet rol eğilimleri yaptıkları spor branşlarına göre değişmektedir. Fakat, yazılı kaynaklarda farklı sonuçların yer alması, ileride yapılacak çalışmalarda, spor branşlarının daha net tanımlanmasının, spor deneyiminin hesaba katılmasının ve kültürel farklılıkların etkisinin de araştırılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Toplumdaki toplumsal cinsiyet rollerinin yapılanmasına sporun katkısının ne olduğunu daha iyi anlayabilmek için spor bilimlerinde daha fazla ve daha farklı türde de toplumsal cinsiyet çalışmalarına ihtiyaç vardır. Spor bir erkek aktivitesidir demekten öte, sporun neden bu şekilde tanımlandığını ve de tanımlanmaya devam ettiğini anlamaya çalışmak daha önemlidir.

KAYNAKÇA

1. Bem, S. L. (1974). The Measurement of Psychological Androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
2. Bulgu, N. (1997). Spor Kurumunda Cinsiyet ayrımı: Haber Fotoğraflarına Yansıyan Toplumsal Değerler. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 26-37.
3. Challip, L., Villiger, J., & Duignan, P. (1980). Sex Role Identity in a Select Sample of Women Field Hockey players. *International Journal of Sport Psychology*, 11, 240-248.
4. Burke, K. L. (1986). Comparison of Psychological Androgyny Within a Sample of Female Collegiate Athletes Who Participate in Sports Traditionally Appropriate and Traditionally Inappropriate for Competition by Females. *Perceptual and Motor Skills*, 63, 779-782.
5. Choi, P. Y. L. (2000). *Femininity and the Physically Active Woman*. Taylor & Francis Group: Routledge. London and Philadelphia.
6. Clifton, R. T., & Gill, D. L. (1994). Gender Differences in Self-Confidence on a Feminine Typed Task. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16, 150-162.

7. Coakley, J. J. (1994). *Sport in Society*. St. Louis, MO: Times Mirror/Mosby College Publishing.
8. Cole, C. L. (1994). *Resisting the Canon: Feminist Cultural Studies, Sport, and Technologies of the Body*. In: Birrell, S., & Cole, C. L. (Ed.) *Women, sport, and culture*. Human Kinetics. U.S.A.
9. Colker, & Widom, C. S. (1980). *Correlates of Female Athletic Participation: Masculinity, Femininity, Self-Esteem and Attitudes Toward Women*. *Sex Roles*, 6, 47-58.
10. Colley, A., Roberts, N., & Chipps, A. (1985). *Sex-role Identity, Personality and Participation in Team and Individual Sports by Males and Females*. *International Journal of Sport Psychology*, 16, 103-112.
11. Dilek, Y. (1997). *Parents Role in Pre-School Children's Gender role Socialisation*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.
12. Dökmen, Z. D. (1991). *Bem Cinsiyet Rolü Envanterinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. *Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi*, 3(1), 81-89.
13. Fasting, K., & Pfister, G. (1997). *Opportunities and Barriers for Sport for Women in Turkey: A pilot Study*. Berlin/Oslo.
14. Hall, M. A. (1988). *The Discourse of Gender and Sport: From Femininity to Feminism*. *Sociology of Sport Journal*, 5, 330-340.
15. Hall, E. G., Durborow, B., & Progen, J. L. (1986). *Self-Esteem of Female Athletes and Nonathletes Relative to Sex Role Type and Sport Type*. *Sex Roles*, 15 (7/8), 379-390.
16. Henschen, K. P., Edwards, S. W., & Mathinos, L. (1982). *Achievement Motivation and Sex Role Orientations of High School Female Tack and Field Athletes Versus Nonathletes*. *Perceptual and Motor Skills*, 55, 183-187.
17. Kağıtçıbaşı, Ç. (1982). *Sex Roles, Family and Community in Turkey*. Indiana: Indiana University Turkish Studies 3.
18. Kandiyoti, D. (1995). *Patterns of Patriarchy: Notes for an Analysis of Male Dominance in Turkish Society*. In S. Tekeli (Ed.), *Women in modern Turkish society*. London: Zed Books.
19. Koca, C., & Aşçı, F. H. (2000). *Farklı Spor Branşlarında Yer Alan Bayan Sporcularda ve Sporcu Olmayanlarda Cinsiyet Rol Eğilimi*. 6. Hacettepe Spor Bilimleri Kongresi, Ankara, Türkiye.
20. Lantz, C. D., ve Schroder, P. J. (1999). *Endorsement of Masculine and Feminine Gender Roles: Differences Between Participation in and Identification With the Athletic Role*. *Journal of Sport Behavior*, 22, 4, 545-556.
21. Marsh, H. W., & Jackson, M. R. (1986). *Multidimensional Self-Concepts, Masculinity, Femininity as a Function of Women's Involvement in Athletics*. *Sex Roles*, 15, 391-416.
22. Metheney, E. (1972). *Symbolic Forms of Movement: The Feminine Image in Sports*. In M. M. Hart (Eds.), *Sport in the sociocultural process*. Dubuque, IA: W.C. Brown.
23. Oglesby, C.A., & Hill, K. (1993). *Gender and Sport*. Ed. R. N. Singer, M. Murphey, L. K. Tennant. *Handbook of Research on Sport Psychology*. New York: Mc Millan Publish. P. 718-728.
24. Sage, G. H., & Loudermilk, S. (1979). *The Female Athlete and Role Conflict*. *Research Quarterly*, 50, 88-96
25. Sakallı, N. (2001). *Beliefs About Wife Beating Among Turkish College Students: The Effects of Patriarchy, sexism, and sex differences*. *Sex Roles*, 44, 9/10, 599-611.
26. Theberge, N. (1993). *The Construction of Gender in Sport: Women, Coaching, and The Naturalization of difference*. *Social Problems*, 40 (3), 301-313.
27. Weinberg, S. R., & Gould, D. (1995). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. USA: Human Kinetics.
28. Wrisberg, C. A., Draper, M. V., ve Everett, J. J. (1988). *Sex Role Orientations of Male and Female Collegiate Athletes From Selected Individual and Team Sports*. *Sex Roles*, 19, 81-90.